

ZEMPLEN.

(Előbb „Hegyalja“)

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

TÖBB ZEMPLENMEGYEI KÖZINTÉZET ÉS TÁRSULAT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN:

S. A. Ujhelyben.

hetenkint egyelőre egyszer, kedden
Előfizethető a szerkesztő kiadó hivatalban, Kazinczy-
utca 505 sz. valamint Lövy A. könyvkereskedésében.
Egyes számok a fentebbi könyvkereskedésben
5 krajczárjával kaphatók.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Házhoz és postán küldve.

Egy évre: . . . 6 frt.

Félévre: . . . 3 frt.

Negyedévre . . . 1 frt. 50 kr.

Kéziratok valamint az előfizetési és hirdetési díjak
a szerkesztőséghez bérmentve utasítandók.

HIRDETÉSEK:

Egy négy hasábos petítor egyszeri hirdetésének
helyéért 6 kr. Kétszeriért 4 kr. Gyakoribb hir-
detések alkú szerént igen jutányosan.

Bélyeg díj mindig 30 kr.

A Nyílt térben minden 3 hasábos garmond sor
díja 25 kr. mely a szerkesztőségnél előlegesen
lefizetendő.

ELŐFIZETÉSI FÖLHÍVÁS.

„ZEMPLEN“

czimü vegyes tartalmu hirlapra.

Jónak láttuk az eddigi „Hegyalja“
helyett, „Zemplén“-t írni zászlónkra,
hogy ez általánosabb színezetű czim
egyszersmind a megye összérdekei fel-
lelésének előleges biztosítékául is szol-
gáljon.

Igyekezünk az eddigi szellemi erő-
ket nemcsak megtartani, hanem ujjakkal
is szaporítani. Ezenkívül a „Hírha-
rang“-rovatot a legváltozatosabbá és
érdekesebbé tesszük az által, hogy a me-
gye minden jelentékenyebb pontján ren-
des értesítőket szemeltünk ki és kér-
tünk fel.

Főcikkeink — menyiben lapunk a
s. a. ujhelyi „Termény tőzsde, a
hegyaljai bormivelő egyesület
s több más közintézet közlönye leend,
leginkább az anyagi és társadalmi helyi
érdekek körül fognak forogni. Tárca-
nk pedig a szépirodalomnak lesz jólápol-
virágos kertje.

A „Zemplén“ meglen egyelőre he-
tenkint egyszer kedden.

A lap előfizetési ára: Egész évre
6 fr. Félévre 3 fr. Évnegyedre 1 50 kr.

Előfizethető vidéken minden kir.
postahivatalnál, helyben a szerkesztő ki-
adóhivatalban és Lövy Adolf könyvke-
reskedésében.

IFJ. FARKAS LAJOS,
szerkesztőtárs.

BORÚTH FLEMÉR,
előző szerkesztő.

KOLENER JÓZSEF,
kiadórtárs.

Hitel és kereskedelmi ügyök kérdéséhez.

Még mindig legio azok száma, kik
hymnusokban zengedezik Magyarország
boldogságát, mert szerintük minden ki-
vántása teljesült. Sőt még az ellenzék
soraiban is találkoznak olyanok, kik
azt vitatják, hogy Magyarország annyi
ban boldog mégis, amennyiben ros-
z anyagi állapota javulásnak indult.

Ez utóbbiak utalnak e részben a
városok népesedésére, iparos és kereske-
delmi erőink szaporodására és nyers ter-
ményeink folyvást tartó kivitelére. Mig
az előbbieket ujjal mutatnak Magyaror-
szág kereskedelmének soha sem gyani-
tott lendületére, hitelének emelkedésére
s iparának fejlődésére; és egész nyikus
őszinteséggel rámondják, hogy: mindez
a legközelebbi idők gyümölcse!

TÁRCA.

NAGYÚRI EBÉD.

Ülök fényes, nagyuri asztalnál. . .
— Rég vágytam látni e komédiát —
Hordják az ételt ezíra inasok,
S egy másik csapat tányérokat vált.

S az úri sereg, a bon ton szerint,
Szépen balkézzel erősen eszik. . .
Csak úgy, mint a közönséges ember;
Az ételt zsebre ohők sem teszik!

S az egész oly lóhalálában megy,
Míntha kergetné tatár vagy török.
Nem kínálnak itt, — e barbár szokást
Kiküszöbölték rég a nagy körök. —

Esznek, de én csak nézek, bámulok. . .
Kiáltó éhem mind hiába vár. . .
Orrom alatt kimondhatlan nevű
Ételféléknek szörnyű szaga jár.

És ilyen módon lefut az ebéd,
S én éhezem. . . de vigye a manó!
Legalább szívem szemem jóllakik. . .
A házi nőske, ez — enni való!

NEM ISZOM ÉN. . .

Nem iszom én jó kedvűl a bort;
Csak hogy búmaik csapjak egy kis tort.
Kell is hozzá egynehány pohár,
Amíg kedvem a talpára áll!

Öt hat pohár, meg vagy kettő még,
Ezen ezétra oh unig elég! . . .
Hát a többi öt hat?! . . . úgy bizon!
A többit már jó kedvűl iszom.

LANT LOVAG.

A marseillaise

1791-ik évi szeptember 18-án 101 ágyu-
lövés és a nép örömdiala kísérte az új
francia alkotmány kihirdetését. A királyi
szék most sem döntetett le ugyan, de a ki-
rályi czim nem volt egyéb üres szónál, a
hatalom pedig árny, melynek még irányt
adni sem függ akarunktól, s mely inkább
elrémit, hogysen bátoritana.

Franciaország határszélein az alatt
vésztől felhők gyanánt tornyosultak az
osztrák és porosz szövetséges seregek. XVI.
Lajos trónjának roskadozása ijedelembe haj-
totta a dynastiákat. Féltek az elvektől,

melyek Franciaországban tápot nyerve, átö-
zönlöttek egész Európát. A nép mindenütt
forrongott; ismeretlen eszmék láza ragadta el
a sziveket. A személyes uralmak löporos ak-
nák által voltak aláásva. Ausztria és Porosz-
hon vállalkoztak a rohanó árt útjában fel-
tartóztatni. Az osztrák Kaunitz hercegnak
vastag hangú jegyzékei, melyekkel Dumou-
rier francia külügyminiszernek válaszolt,
gyorsan érlelték a válságot és az elheséges-
kedést oly mérgesen szították, hogy a nem-
zetgyűlés előtt felolvasott okmányok hallatára
az egész testület a legszenvedélyesebb ha-
ragra lobbant.

Ezer hétszáz kilenczvenkettedik évi
aprilis 20-án a király jelenlétében és indítvá-
nyára kimondatott a háboru „Magyar és
Csehország ellen.“ Servan hadügyér, Páris
és környékének védelmére, egy 20,000 em-
berből álló sereg szerveztetését hozta javas-
latba. Elfogadtatott. A király azonban a ja-
vaslat szentesítését kereken megtagadta. A nép
haragja most a király ellen fordult. A bel-
giumi vereségeket neki és az udvar ármány-
kodásának tulajdonították. A nép június
20-án három nagy tömegben hőmpölygött a
törvényhozó testület épülete felé. Itt vezető-
jük felolvasta a folyamodványt, melyben,
egyebek közt, a 20,000 emberből felállítandó

Valóban sajnálkozunk kell az illetők ily óriási optimizmusán.

Igaz ugyan, hogy a városok népesednek, az iparos kereskedelmi erők szaporodnak. De az is igaz, hogy a városok népesedéséhez a kereskedői s iparos osztály szolgáltatja a legnagyobb contingens; és hogy ezen osztály azért szaporodik oly nagy mérvben, mert folyvást tartó rossz anyagi helyzetünk következtében, különösen a közép osztályból tönkre jutott tömérdek családapa gyermekeinek nagyrésze életpálya szükében e térre szorúl, anélkül, hogy akár mint iparos, akár mint kereskedő oly jövővel kecsgethetné magát, mint aminőt a tömérdek segédforrással rendelkező nagy ipar és kereskedelem biztosít. És ki vonná kétségbe, hogy mind ez azért, mert gyáripárunk nincs; amire ismét azokból nem számíthatunk, mert vám-, hitel- és kereskedelmi viszonyainkat nem önmagunk rendezzük be.

De álmódott anyagi jólétünkre nézve gyenge motivumul szolgál nyers terményeinknek folyton tartó kivitele is. Ugyan miért adhatjuk el gabnáinkat: Felelet, azért: mert a rendkívüli időjárás néhány éven át kedvező volt Magyarországra nézve s bőven termelt; — ellenben Nyugat-Európa hol egyik, hol másik részére nézve sujtoló vala az s jelen évben is nagy gabona kivitelre számíthatunk. Azonban csak egy mostoha év, vagy általános bő termés Európában tönkre tehet bennünket annál is inkább, mivel óriási közterheink folytán a legkedvezőbb conjuncturák közepett sem tőkésíthetjük jövedelmünket. Igazolja a tönkrejutás eshetőségét az 1863-ik év, midőn az aszály következtében a már különben adóssággal terhelt gazdáink nagyrésze, újból adósságot volt kénytelen csinálni s tömérdek család tönkre ment. És igazolja a nem tőkésíthetést, pár év óta folyton tartó bőtermés s kivitel daczára, gazdáinknak jelen állapota, melyet kedvezőnek nem mondhatunk.

Egyébaránt legyen elég ennyi a könnyen hívők föl világosítására, miután ezuttal leginkább azokhoz akarok szólni, kik még mindig rozsaszínű üvegen keresztül tekintik a dolgokat.

Az ily optimisták tehát ujjal mutatnak Magyarországot kereskedelmének soha sem gyanított lendülésére: hitelének emelkedésére és iparának fejlődésére.

Igaz hogy kereskedelmünk lendületet vett, de ezt jelesen csakis annak tulajdoníthatjuk, hogy pár év óta nagy gabnakivitelünk van. Ne legyen ez csak egy évben; kereskedőink tömegesen buknak meg; a mire elég szomorú példát nyújt az 1863-ik év is.

De így vannak ezzel iparosaink is, miután ők ugy, mint kereskedőink önfentartásuk tekintetéből kizárólag földiparunkra vannak utalva; és így előhaladásuk annyiban észlelhető, a mennyiben pár év óta folyton tartó nagy gabona kivitel következtében kézművárait gazdáink megvehették.

A hitel emelkedését illetőleg pedig ellent szól ennek a drága vasuti kölcsön; ellene a tavalyi pénzcrisis, s így arról fölösleges volna többet mondanunk.

Ime, ezen néhány adat is megdönti a jó hiszeműek abbéli állítását, hogy: Magyarország boldog, de megdönti támpontul felhozott érveiket is,

Hogy kereskedelmünk valóban lendületet nyerjen s biztos irányban haladjon és felküzdhesse magát a világkereskedelem színvonalára; hogy kézművészetünk gyártelepekre oszlassék; hogy mezőgazdaságunkat a kor igényeinek megfelelőleg reformalassuk s hitelünket emelhessek; végre hogy továbbra is külföld tributáriusai ne maradjunk: mind ehez fókellék, hogy vámhitel és kereskedelmi viszonyainkat önmagunk rendezzük be. Mert kétséget nem szenved, hogy Magyarország legalább nempolitikai tekintetben, csak is így érezheti magát boldognak; mert-

minden jól rendezett állam épen ezen tényezők teljes függetlenségének köszönheti anyagi jólétét.

Hiába tehát minden szép frásis, hiába minden törekvés; hiába erőink egyesítése mindaddig, míg ezen tényezők nézve Bécestől függünk, Pedig óriási közterheinkkel szemben, sietnünk kell ezen tényezők függetlenítésével; mert helyzetünk valóban olyan, hogy egy borongó reggelen elveheti a véletlen, a mit a véletlen adott és a mi kártyavárboldogságunk megsemmisül.

Vajha a nemzet képviselői mielőbb végét szakítanák ezen kínzó állapotnak; a mely semmi mást, mint csak szükséges pusztulást tüntet előnkbe; melynek következtében egy két mostoha év folytán is előállhat az: hogy vagy tönkre kell jutnunk; vagy ha ettől menekülni akarunk, köz-és magántartozásaink le-rohatása céljából oly óriási államadósságot kell csinálnunk, a mely elvégre is teljes deronéhoz vezet.

Igaz ugyan, hogy röktön beállható illetén lehetőség ellen meg nem védhetőnek bennünket ezen tényezők; de legalább biztos alapot nyernénk, melyen aztán anyagi érdekeinket nagy mérvben előmozdíthatnánk s azonnali eredménye az volna, hogy független hitelünk levén, kisebbszerű válságtól már kezdetben sem tarthatnánk; míg most csak félrenézése is Bécs pénzügy molochjainak, valóban páni félelmet idéz elő Magyarország minden zezugában.

Ne késünk tehát vám, hitel-és kereskedelmi ügyünk függetlenségének kimondásával; annál inkább ne, mivel évenkénti veszteségeink milliárdokra mennek; mivel Magyarország kívánsága legalább nempolitikai tekintetben csak is így fog teljesülni.

Kunsch.

tábor érdemében hozott törvény szentesítését szorgalmazták. Az egész népesorport keresztül léptetett a nemzetgyűlés sorompói előtt. Innen a Caroussre mentek. A király termet betörtek. Szónokok léptek eléje. és fenyegető tagjártatás kíséretében kérték folyamodványuk érvényesítését. A királyt pusztán hidegverése menté meg a haláltól. Hosszasabb tanakodás után végre engedett a fejedelem, s a tábor felállítására vonatkozó törvényt meg erősíté.

Alig hirdettetett ki az imént szentesített törvény, már is az egész országban a legnagyobb élénkséggel láttak hozzá annak végrehajtásához. Mindenütt rohamos sietséggel alakultak a bizottmányok, a legénység kiállítását keresztül vinni. Marseille volt a legszorgosabb s 1500 embere mihamar felszerelve vonult Páris felé. Egytőlegyig markos, harcziás természetű, viszontagságok által megedzett, rabló esetpatékban vagy a természet elemeivel való küzdelemben megizmosult legények. Túlnyomó része hajóslegényekből és halászból, kiszolgált katonákból és gonosztevőkből alakult. Valamennyi marczona kinézésű, barna arczszínű, durva kezű vad tekintetű volt. Ep e sajátságok hagytak mély benyomást a népben, valamire csak átvonultak. Káromkodásaik, erő-

sen dobogó lépteik, zöld falevéllal ékesített vörössüvegük, szóval, iestalkat és öltöny mind az alsóbb néprétegeket jellemző modorban volt megválasztva. Innen a ünnepeles fogadtatás, éljenzés, örömkötés, tiszteletükre rendezett lakomák egész menetük alkalmával. Az alsóbb nép saját képmását koszorúzta meg e csapatban, melynek soráiban egész katlana forrongott a nép szenvedélyeinek, erényeinek ép ugy, mint hibáinak. Ama dallam pedig, melyet keresztívonultukban erőteljesen, esupa csont, és hússzerű szöveg-gel, a lélek legbensőbb húrjain át pengettek, az egész nemzetet elragadta, az egész francia nép agyvelejét és kedélyét átnyilalta, mint valami égető szózat, mely népeket emel, népeket sujt. E néhány marseillei torkán a nemzeti közszellem tört vrtat, hogy a bekövetkező nagy sorscsapásokkal szemben, a nemzetet egy tömbb, egy legyőzhetlen óriássá egyesítse. Az ily perczek a nemzetek életében ritkák, mert a lélek magasztos ihlettségéből erednek és ihletet kölcsönöznek, nagy időkben nagy eszmékért születnek. Miként a sirály a tengeren, viharok előhírnöke szokott lenni az ily pillanatokban termett dal, de egyszersmind látnoki hang a népszabadság közel győzelme érdekében; hang, melynek zúgására vér fakad az emberi keblekből;

sírok egész láncolata támad elnyelni az emberi nem virágát, könyözön ered a szemekből: de mely mégis záloga a nép győzelmének az önkény fölött, és lesújtó átka a kényuralomnak.

Ez a dal a marseillais. Ennek gyújtó dallama mellett léptettek a marseillei ujonczok Párisba s ismertették azt meg egész Franciaországgal. E névvel ruházta aztán fel a francia nép nemzeti himnuszát.

A dalszöveg első szaka talpra szólít, hasonlóan a magyar harcziadóhoz, majd sorról sorra a szív mindinkább szorul, az ajkak összevágódnak, s e szavaknál:

„Hogy törnek a határon át
Megölni nőink- lányainkat“, — az arcz hirtelen elborúl; s végre, a mint rögtön rá

„Fegyverre honfiak!
Szoros harcrendbe össze!
Előre! a barázdát

Rút ellenvér fűrössze, — lelkes szavak hangzanak, ereink megtágulnak, a szem-pár villog; a testek izgatottság ömlik át, képes még egy birkatermesztű egyént is a vérmézőre csalni.

A vers második szakánál a megsértett emberi büszkeség arcunkba löveli a vért. Az elfojtott szégyen érzelve kél fel keblünkben s a megbánás forró könyei igyekeznek

Mi hír a hazában.

— József főherceg a M.-szigeti nőegylet által létesítendő leánynevelde javára 100 ftot adományozott.

— Debreczenben, az októberi lövészversenyekre a v. hatóság „Debreczen város díjja” czimén ezidén is utalványozta a 100 db. aranyat.

— Máday Károly tiszai ágostai helvét evang. superintendens m. hó 28-án Dobsinán meghalt.

— Lázadó munkások. A „Nagyvárad” írja, hogy az alföld-fiumei vasutvonalon dolgozó bécsi munkások közelébb Cséffánál a porosz mérnököt, ki igen szigorúan bánt velük, megrohanták s csákánnyal, ásvál agyonverték.

— A fenálló 80 gyalogezredből — hír szerint — 100 ezredet fognak alakítani. Egyszersmind a ruhában is történék változás; valamennyi ezred sötétkék kabátot kapna sötétveres hajtokával. A gombok fehérek és ellesznek látva az ezred számával.

— Magyaróvárrott egy nő, ki az ottani gazdasági intézetbe vétette fel magát, nagy feltűnést okoz emancipált magaviselete miatt: jár, kel, iszik, szivarozik, mint a többi tanuló. „De ha jó áll neki!”, mondja a vén huszár a „Szerelmem és örökségben.”

— Lihán Szilárd eperjesi sajtóbirósági közvádó, ugyanott sajtóügyi vizsgálóbíróvá nevezetvé ki, a közvádói teendőikkel időlegesen Meczner Ede ügyvéd bízott meg.

— A katolikus kongreszt Magyarország herceg primása f. é. október 20-ára hívja össze.

— Az „Ung” írja: Feleki Miklós a nemzeti színház érdekes tagja azt a nemes ajánlatot tette, hogy az ungvári állandó színház javára szívesen föllép egy pár műkedvelői előadásban.

— A Nyiregyházán szerkesztett „Nyiri közlöny” czimű hetilap szept 25-ki számával bevégezte pályafutását.

— Koriozum. Nagy-Károlyból írják a „Debreczen”-nek. Legközelebb tartott bizottmányi közgyűlésünk alkalmával a megyei számvevőséghez irnokul a nagykárolyi evangélikus lelkész nevezetett ki, aki hívei esekély száma mellett tengődött, de most ki nevezetvé irnoknak, legalább becsületes mellékkeresetre tett szert.

— Poprádon, Vácson, Debreczenben,

M. Szigeten éjszaki fényt láttak, Sept. 24—25-én. A „Mármaros” írja: „Eleinte egyes világos-sárga fény-sugarak emelkedtek az égbolton, elébb az észak-nyugoti részeken, aztán mindinkább kelet felé. Ezeket különböző helyeken több fény sugarból egybeolvadt ugyancsak világos-sárgás oszlopok váltották fel, amelyekből néhány egész a nagy medvesillagzatig emelkedett. Utóbb ezen oszlopok tűnedezni, elmosódni kezdettek, s egyenesen északi irányban vérszinű pir borította a láthatárt, mint mikor távol égő nagy tűz a levegőben tükrözik vissza; még a lángok emelkedését, alácspását is utánozta a lég hullámzása. Utóbb e kép is elmosódott, s az egész vonalon az oszlopok fényéhez hasonló fény terült el, olyan, mint a minő közvetlen a nap felkelését szokta megelőzni főleg hegyes vidéken. E fény hosszasan tartott, míg végre 9 óra tájban egészen eltűnt. Az ég egészen tiszta volt; a csillagok fényesen ragyogtak, azon tér kivételével, amelyen a fény kisebb-nagyobb mérvben elterült.

Ujdonságok.

— Midőn lapunkat okt. hótoi hetenként kétszer kiadni elhatároztuk, azon remény kecsgetett: hogy ezáltal a közönség részvéte, az eddigénél kedvezőbb arányban forduland felénk, azonban tekintve az eddig beérkezett előfizetéseket, — e reményünkben erősen csalatkozánk, minek folytán ígérteünknek csak tetemes veszteség árán volnánk képesek megfelelni. Igen jól tudjuk: hogy ezt a t. közönség tőlünk nem kívánja s elnéző leend azért, ha lapunk ezután is hetenként egyszer fog megjelenni. Mihelyt azonban lapunk iránt a részvét emelkedését tapasztalándjuk, bizonyára egy perczig sem fogunk késni a t. olvasóközönség iránt tartozó figyelmünk s a lap emelésére czélzó buzdalmunknak kifejtésével.

(!) **Oktober 6-án**, mint 849-ben Aradon vértanui halált szenvedett 13 szabadsághős gyászos emléknappján. a rom. kath. templomban 8, a reformáltak egyházában pedig 9 órakor gyászistenisztelet tartott. Ez utóbbitan Fejes István helybeli ref. lelkész megható szónoklatban adott kifejezést az elvérzett hősök emlékének, melynek végeztével, a helybeli polgárokból alakult énekkar hymmusa mellett meghatottan hagyá

el a templomot hazánk szabadsághőseinek emlékének még mindig vallásos kegyelettel csüggő hazafiak kis számu gyülekezete

Horváth Mária emlékszoarának leleplezése szept. hó 25-én megtörtént. Szónoklatot Bihari Péter tanár tartott. Az emlékszoar egy szárnyas muzsát ábrázol kezében nyitott könyvvel, melybe „a tudomány hatalom!” szavak vannak véve. A szobar talapzatának két oldalán Horváth Simon és Horváth Mária dombormivü képe foglal helyet.

(!) **Horváthné asszony** s. a. ujhelyi nőneveldejében f. hó 3-án tartattak meg a szabályszerű vizsgák. Mi kik jelen voltunk e vizsgákon csak dicsérettel emlekezhetünk meg a tanmódról, melyen az intézet növendékei kitünő eredménnyel részesittettek. Tudunkkal ez a második nőnevelde Ujhelyben: mely alaposan vezeti a leány gyermekeket azon különféle ismeretekhez, mely szorosán életkörükkbe vág. Azért is melegen ajánljuk a szülék és nevelés barátainak figyelmükbe.

(!) **Tegnapelőtt** szállított a második vasúti mozdony rendeltése helyére N. Mihályba.

(!) **Mult-hó** 29-én a hadgyakorló honvédtisztek; október 1-én pedig a lövészversenyek rendeztek táncvizsgalmat a megyeház termében. Mindkét vizsgalom sikerültnek mondható. Az első különösen igen látogatott és kedélyes vala. Legközelebb pedig az az okt. 8-án K. Helmecezen rendeztek táncvizsgalmat. Kik és minő czélra? erről levelezünk mélységesen hallgat.

(!) **A közelebb** tartott lövészversenyek eredményét mi is hozni fogjuk részletesen, azonban annak elébb a hivatalos, vagy is tekintetben hiteles „Vadász és verseny lapokban” kell megjelenni. Nyertesek lettek: Gr. Szapári Iván, gf. Forgács László, gf. Sztáray Béla és Draveczy Aurél. A földészek versenyénél egy pandurnak jó futó lova többször kitérvén, két silány gebe nyerte a díjjakat.

(!) **Szinay István** miskolczi lakos s volt 9-ik zászlóaljbeli honvéd „Történelmünk korszakalkotói” czmü nagy történelmi műlapoi árultat ügynöke által városunkban 2. ft 20 krjával. A műlap igen diszes s Attilától Kóssuth Lajos és Deák Ferenczig korszakot alkotó nagy szellemek művészi kivételü arcképeikből áll. Az áldozatkész kiadó an nyivalinkább megérdemli, hogy műlapja kelendőségnek örvendjen; mert a tisztajövdelem jelentékeny részét az országos honvédmeház javára ajánlja fel.

utat nyitni a szem zsilipjein. Ott pirulunk a zsarnoksáért, melynek bábjai voltunk, itt szánakozunk gyengeségünkön, melynek folytán a ránk aggatott lánczókat viselni nem átalottuk. A verszak végén a harag érzete kezd dalni szívünkben, mely kihívásszerű arckinyomatban jelenkezik.

A harmadik strophanál a boszú lángoló tüze foly idegeinkben; izmaink feszülnek; győzelmi láz fut át tagjainkon, s ezt átvisszük a 4-ik versszakba is, hol az elragadtatás már egész valónkát átjárván, s a földről a magasba valami más, valami szebb honba terelvén bennünket, mintegy benső sugallat által vezérelve a szabadság istenéhez fordulunk segélyért,

„Hogy zászlónkhoz ha jöni inted

Diadal esküdjék legitt.”

Az ötödiknél végül szent rajongással válik lelkünkben a nagy eszmék iránti lelkesültség. Jósszerű igékkal adunk kifejezést és hangot ama szilárd hitnek, mely a „szabadság, egyenlőség és testvériség” zászlaja alatt egy bátárságos testté fogja összeforaszítani a szétforgácsolt emberiséget.

„Egyek legyünk, — s hol van lehetetlen?” — mond a dal szövege. Egyek legyünk ismétlen én is.

Az egész dálnak egyébiránt főjellemlő

nása a hideg elszántság, mit a lélekbe észrevétlenül csepegtet, mely daczol a halál jéghideg arczával szemközt; mely irtóztató csapásokat osztogat a harcztéren; mely egy maroknyi sereget a legyőzhetetlenség varázsnymbuszával övez körül, s mely ugyanezt golyók raja és kartácszapor közepett ingadozás nélkül vezeti egyenesen a dicsőség és diadalhoz.

A marseillais egy nemzeti feltámadás harsonája volt. Felrázta a közönyt nyugalomból; a hidegyért izzóvá változtatta, s Franciaahon göröngyeiből, hogy ugy mondjam, a semmiből hadtesteket teremtett, nem katonákkal a sorokban, hanem hősökkel, mely mind érdemes arra, hogy az ókorban a rómaiak félistenei között foglaljon helyet.

De miért is kellett ez ihletteljes dálnak Danton, Robespierre és Marat rémuralma alatt ártatlanokat vezérelni az ember mérsárszékre? miért is kellett a nemzeti felbredés és megújulásnak ez énekek énekét ártatlanok vérevel befertőztetni? miért kellett ezen a szabadság nemtője által kísért dálnak hőhérsoportok és a bakóczech indulójává lenni? . . . Borzadálytól remeg a kebel, ha ezen méltatlanul hozzátapadt emlékekre gondol.

Hja! minden szenttel visszaél az emberiség s alakja, visszaél-e hymuszusszal is.

Még az a kéz is, melynek ragadozó marka ellen futta a riadót, eszközt kovácsol belőle saját nyomorult czéljai valóítására. E csatadalt, mely tisztán szabadság hanczosok ajakán gerjeszt lelkesedést és bátorságot, zsarnokok használják fel, ha a francia rab-szolgából polgárt, az önkényuralom zsoldosából katonát akarnak faragni. III. Napoleon is a marseilleihez folyamodott, s a dálnak, melynek szabadröptü szárnyait letördelte, nehogy koronáját lesujtsa fejről; a dálnak melyet eltiltott az ajkakról, száműzött a francia földtől: most a koczka fordultával palotája zenetermeit nyitotta meg, s felvitte a szinpadra is, hogy általa a megszibadt franczi vért fölfrísítve, az ásitó nemzetet tette serkentse De a mi a szabadság szep-lőtelen kezeiben rettenetes fegyver, kétélü gyilok a bitor uralom kezében, melyet ez lelkiismeret fordulások között anélkül, hogy tudatával birna tettének, önszivebe döf. Napoleont nem menti meg e dal, hanem ép letaszítja trónjáról. Vészharang kongása ez, mely a császárság enyészttét jeienti, e halotti zsolozsma a francia személyes uralom terítője fölött.

(Folyt köv.)

Y. Gy.

(1) **Balogh Géza** barátunk a múlt héten tartotta esküvőjét **Ecsedy Mariska** kisasszonnyal **M. Izsépen**. Esküvő után más nap a boldog pár **Kassára**, onnét pedig **Bécsbe** utazott. **Tartós** legyen a frigy, mely sziveiket a rokonérzelem melegével forrasztá egybe. Valóban lelkünkben kívánjuk ezt ami szeretett barátunknak.

(2) **Kolos Gyula** a tokaji kerület r. esküttje f. hó. 11-én vezeti oltárhoz **Díószeghy J.** helybeli ügyvéd bájos leányát **Idát**. A nászünnepély — mint halljuk — itt, s Tokajban fog megtartatni.

NYILVÁNOS KÖSZÖNET.

Mint a magyar királyi kassai kerületi második honvéddandár parancsnoka tekintetes Zemplénmegye hatóságának hálás köszönetemet fejezem ki, a dandárkötelekbe tar-

tozó csapatok elhelyezése körül kifejtett buzgalmaért. —

Boxichevich János,
alezredes dandárparancsnok.

**A ZEMPLENMEGYEI
kereskedelmi-ipar-termény és hitelbank
1870-ik év szeptemberhavi
forgalom-kimutatása.**

Bevételek Pénzkészlet szeptember hó 1-én 9865 ft 53 kr. Betétek kőnyvesekékre 41997 ft 93 kr. Folyó számla hitelezők 48843 ft 64 kr. Váltókért 109891 ft 09 kr. Kifizetett előlegek 272 ft. Eladott érték papir 80 ft 80 kr. Leszámitolási kamatokban 4569 ft

53 kr. Előleg utáni kamat 48 ft 38 kr. Eladott vertpénzek 22 ft 80 kr. Részvénynyomtatvány 73 ft 08 kr. Bélyegéért 145 ft. Részvény átíratási díjakban 10 ft. Illetékek 3 ft 75 kr. Különböző jutalékok 33 ft. Nyomtatványokért 40 ft 50 kr. **Kiadások.** Leszámitolt váltókra 161336 ft 50 kr. Előlegekre 1000 ft. Betét visszafizetések 3175 ft 45 kr. Folyó számla adósok 39265 ft. Bevásárolt érték papir 140 ft. Szelvény 14 ft 60 kr. Vertpénzekre 142 ft 59 kr. Bélyeg számlának 250 ft. Tiszti és szolga fizetések 382 ft 97 kr. Üzlet költségekre 47 ft 70 kr. Viszkamatokra 6 ft 06 kr. Nyomtatványokra 5 ft. Betét kamat visszafizetés 74 ft 70 kr. Pénzkészlet szeptember 30-án 10056 ft 46 kr. Összesforgalom 431794 ft 06 kr.

KOLENER JÓZSEF,
kiadó-társ.

IFJ. FARKAS LAJOS,
szerkesztőtárs.

BORÚTH ELEMÉR,
előls szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

HIRDETÉSEK

G. A. W. MAYER.

fehér mellszörpe

mint legkitünőbb szer, minden régi köhögés, rekedtség, vérköpes, és általános mellbántalmak ellen, valódi kapható 2-1 frt. **BREZANYI ERNŐ** gyógyszerésznél **TOKAJBAN.**

SUGÁR JÓSEF.

divatcikk kereskedő S. a. Ujhelyben
(Boltja a főutcán, Bonisféle házban.)

Ajánlja a legujabb magyar és francia női kalapok, fejkötők, fejdíszek, finom prágai keztyük, mindennemű pipere munkák; továbbá selyem és bársony szalagok, csipkék s többnemű fehérárukból álló gazdagon ellátott raktárát a legjutányosabb áron.

ELADÓ HORDÓ-DONCÁK.

A leleszi pagonyban levő mintegy 28 ezer kész hordó-donga az uradalom által eladóvá tétetvén: a venni szándékozók **Fedák András** uradalmi erdészhez fordulni sziveskedjenek.

ÁRVERÉSI HIRDETÉS.

A s. pataki r. kath. ispitály vagyónához tartozó, és a s. pataki határban a halastói árkon levő vizimalom a körülötte egytagban fekvő 11 köblös szántófölddel 1871-ik év január 1-ső napjától hat évre hasznobérbe kiadandó.

Az erre vonatkozó árverés folyó 1870 év októberhó 12-ik napján d. e. 10 órakor a s. pataki plebanián fog megtartatni. — addig is a föltételek a gondnoknál megtekinthetők.

Kelt S. Patak sept. 19-én 1870.

SCHULCZ JÓZSEF,
gondnok.

Szarvasmarha-eladás.

Gr. Majláth Antal őkegyelmessége perbenyiki uradalmában 40 darab számfelletti gulyébeli tehén eladandó. Venni szándékozók a perbenyiki uradalmi tisztőséghez forduljanak.

Elveszett vizsla.

Egy fehér tarka vizsla tévedt el f. hó October 2-án. Neve: **Mylord**. Nyakszíjjal van ellátva, melynek réz lemezén következő olvasható: „**Grof Sztáray Béla** tulajdona”. A netaláni megtalálójá legyen szives a vizslát **tek. Barina Bertalan** urhoz **S. a. Ujhelybe** küldeni, 10 ft o. értékkel jutalmaztatván meg.

Hirdetmény.

A kis-toronyai szőlőbirtokosok választmánya f. évi októberhó 3-án tartott gyűlése határozata folytán, a kis-toronyai hegyen a szüretelés kezdetének ideje f. évi októberhó 20-ik napjára tétetett **A közbirtokosok** rendes évi közgyűlése f. évi októberhó 23-án délutáni 3 órakor **K. Toronyán**, a **Lónyay** ur udvarában fog megtartatni. — **S** végre a hegybirtokosok választmánya ugyancsak f. évi októberhó 20-án délutáni 3 órakor **K. Toronyán** a **Lónyay** ur udvarában fog ismétlesen gyűlést tartani.

Kelt **S. a. Ujhelyt** 1870. Okt. 5.

Viczmány Ödön,
a kis toronyai szőlőbirtokosok választmányi elnöke.

heter
Előfizetheti
uteza 505 sz.
Egyes s

A

Ne
zabbat, h
nak a kü
olyanok,
azon fok
den réteg
mely a n
sára meg
a borany
esetében
láztatása
mint azon
mely pos
sára, mel
figyelmél
Aho
tések, v
lőfajok
azokat s
termését
telte; sz
tól s csu
mulasztó
netaláni

Ember
Megér
Okt
Fény s
E hata
Sike

Ne ut
Ahol r
Ter
És fel
E haz
S fe